

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/31/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6418202983
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Nadežda Wallnerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:6418202983.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Nadeždy Wallnerovej a členov senátu JUDr. Michaely Královej a JUDr. Ivany Jahnovej vo veci starostlivosti o maloleté deti: R. T., V.. XX.XX.XXXX D. R. T., V.. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, deti rodičov - matky: R. T., V.. XX.XX.XXXX, P. V. XX, XXX XX P., zastúpená: JUDr. Roman Macháč, LL.M., Révová 4123/14, 811 02 Bratislava a otca: R. T., V.. XX.XX.XXXX, P. X. I. XXX, XXX XX Š. P., o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté deti, na odvolanie otca voči rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 27.10.2021, č. k. 13P/226/2018-277, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 27.10.2021, č.k. 13P/226/2018-277, vo výroku I. mení tak, že otec je povinný prispievať na výživu maloletej R. T., V.. XX.XX.XXXX, zvýšeným výživným zo sumy 75,- € sumou 120,- € mesačne, počnúc dňom 01.09.2019, vždy do 15-teho dňa v mesiaci k rukám matky maloletej.

II. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 27.10.2021, č.k. 13P/226/2018-277, vo výroku II. mení tak, že zročné výživné pre R. R. T., V.. XX.XX.XXXX, za obdobie od 01.09.2019 do 31.10.2021, v sume 1.170,- € je otec povinný zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 50,- €, splatných spolu s bežným výživným, k rukám matky maloletej, pod hrozbou straty výhody splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej splátky.

III. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 27.10.2021, č.k. 13P/226/2018-277, vo výroku III. mení tak, že otec je povinný prispievať na výživu R. R. T., V.. XX.XX.XXXX zvýšeným výživným zo sumy 75,- € sumou 100,- € mesačne, počnúc dňom 01.09.2021, vždy do 15-teho dňa v mesiaci k rukám matky maloletej.

IV. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 27.10.2021, č. k. 13P/226/2018-277, vo výroku IV. mení tak, že zročné výživné pre R. R. T., V.. XX.XX.XXXX za obdobie od 01.09.2021 do 31.10.2021, v sume 50 € je otec povinný zaplatiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku k rukám matky maloletej.

V. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 27.10.2021, č. k. 13P/226/2018-277, vo výroku V. a VI., potvrdzuje.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava IV rozsudkom zo dňa 27.10.2021, č. k. 13P/226/2018-277 rozhodol tak, že otec je povinný prispievať na výživu R. R. T., V.. XX.XX.XXXX, zvýšeným výživným zo sumy 75,- € sumou 120,- € mesačne, počínajúc dňom 10.05.2018, vždy do 15-teho dňa v mesiaci k rukám matky maloletej. Zároveň uložil otcovi povinnosť zročné výživné pre R. R. T., V.. XX.XX.XXXX, za obdobie od 10.05.2018 do 31.10.2021, v sume 1.878,- € zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 50,- €, spolu s bežným výživným k rukám matky maloletej, pod hrozbou straty výhody splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej splátky. Súd prvej inštancie rozhodol, že otec je povinný prispievať na výživu R. R. T., V.. XX.XX.XXXX zvýšeným výživným zo sumy 75,- € sumou 100,- € mesačne, počínajúc dňom 10.05.2018, vždy do 15-teho dňa v mesiaci k rukám matky maloletej a zročné výživné pre R. R. T., V.. XX.XX.XXXX za obdobie od 10.05.2018 do 31.10.2021, v sume 1.042,60 € je otec povinný zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 50€, spolu s bežným výživným k rukám matky maloletej, pod hrozbou straty výhody splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej splátky. Súd prvej inštancie návrh matky na zvýšenie výživného vo zvyšnej časti zamietol. Týmto sa zmenil rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 25P/1/2017-38 zo dňa 25.08.2017 v časti úpravy vyživovacej povinnosti k maloletým dcéram. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V rámci odôvodnenia rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že návrhom doručeným dňa 10.05.2018 matka žiadala, aby zaviazal otca prispievať na výživu maloletých dcér zvýšeným výživným zo sumy 75,- € mesačne na sumu 275,- € mesačne na R. R. a na sumu 225,- € mesačne na R. R.. Súd prvej inštancie uviedol, že matka svoj návrh odôvodnila tým, že výživné na maloleté dcéry bolo upravené rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 25P/1/2017-38 zo dňa 25.08.2017 vo výške 75,- € pre každú z nich, avšak výdavky na maloleté dcéry sú niekoľkonásobne vyššie ako suma 75,- €. Zvýšenie výživného matka navrhla s poukazom na zmenu životnej a finančnej situácie matky, otca ako aj v dôsledku potrieb maloletých dcér. Uviedol, že poukázala tiež na to, že po dovŕšení 3 rokov R. R., vo februári 2018 jej zanikol nárok na rodičovský príspevok, ktorý činil 210,- €, a tým prišla o dôležitý príjem pokrývajúci časť nákladov na potreby dcér, pričom zmena nastala aj v tom, že pred tým bývala matka s dcérami u svojho otca, ktorý však v marci 2018 zomrel a na všetkých úhradách o domácnosť sa podieľa sama. Matka mala za to, že nie je dôvod, aby sa otec aspoň po finančnej stránke nepodieľal na výchove dcér, keďže nemá záujem o komunikáciu s nimi a neprejavuje o nich záujem. Súd prvej inštancie dodal, že v doplnení návrhu zo dňa 29.05.2019 matka uviedla, že R. E. R. od 09/2019 nastupuje na základnú školu a od 09/2018 žijú v byte v osobnom vlastníctve matky, pričom mesačné výdavky na bývanie predstavujú 220,-€, opätovne poukázala matka na to, že otec sa o dcéry nezaujíma a všetku starostlivosť o dcéry zabezpečuje sama. Mesačné výdavky na maloleté matka uviedla vo výške 102,- € na školu pre obe maloleté, 250,- € na stravu, 100,- € oblečenie a obuv, 25,- € drogéria, lieky 40,- €, nájom 220,- €, hračky a výlety 100,- €, bicykle, kolobežky a korčule 33,- €, poisťka 31,- € a zubárka 17,- €. Priemerný mesačný príjem za rok 2018 od 06/2018 matka preukázala vo výške 693,82 € netto.

3. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods1, § 78 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“) a vecne tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že naposledy bolo o výživnom pre maloleté dcéry právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 25P/1/2017-38 zo dňa 25.08.2017, t. j. pred viac ako štyrmi rokmi. Uviedol, že v čase posledného rozhodnutia R. R. R. 5 rokov a R. R. 2 roky. V súčasnosti obe maloleté navštevujú základnú školu. Za podstatnú zmenu pomerov súd prvej inštancie považoval práve nástup maloletých dcér na základnú školu, ako aj fakt, že od posledného rozhodnutia uplynuli viac ako 4 roky, a teda už samotné zvýšenie veku je spojené aj so zvýšením osobných výdavkov na maloleté (strava, oblečenie, záujmy a pod.). Súd prvej inštancie však návrhu matky nevyhovел v celom rozsahu, nakoľko matka žiadala zvýšenie mesačného výživného zo sumy 75,- € na sumu 275,- € na R. R. a na sumu 225,- € na R. R.. Pri určení výšky výživného súd prvej inštancie vychádzal z aktuálne príjmu otca, ktorý otec uviedol vo výške 700,- € netto. Napriek tomu, že otec uviedol, že tento príjem reálne ešte nedostáva a v čase podania návrhu bol nezamestnaný a nemal žiaden príjem, súd prvej inštancie pri ustálení príjmu otca vychádzal z princípu potenciality, keď mal za to, že príjem vo výške 700,- bol otec schopný zarábať aj počas času, kedy reálne zamestnaný nebol, nakoľko otec nemá žiadne zdravotné problémy, ktoré by mu bránili vo výkone práce a vzhľadom na jeho vek a schopnosti mal možnosť sa zamestnať aspoň s minimálnym príjmom 700,- € netto. Súd prvej inštancie podotkol, že pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré potenciálne mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti,

stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti s dopyt na trhu práce. Súd prvej inštancie prihliadal aj na fakt, že v čase rozhodovania o výživnom vo výške 75,- € otec nemal žiadny príjem, nakoľko ako sám uviedol a vyplýva to aj zo správ probačného a mediačného úradníka Okresného súdu Žiar nad Hronom, bol v tom čase obmedzený na osobnej slobode, keď mu bola do 24.01.2018 nahradená väzba povinnosťou zdržiavať sa nepretržite vo svojom obydľí. Súd prvej inštancie zdôraznil, že odo dňa 24.01.2018 sa však zmenili pomery na strane otca a od tohto času mal možnosť nájsť si riadne platené zamestnanie, taktiež mal možnosť živnosť obnoviť skôr, prípadne potencionálne mohol mať príjem aj z výkon konateľstva v spoločnosti DARVIA TRADE, s.r.o., kde stále ako konateľ v Obchodnom registri SR figuruje. Príjem matky mal súd prvej inštancie ustálený v čase rozhodovania na 850,- € netto. Súd prvej inštancie ďalej vychádzal z výdavkov na maloleté, pričom za odôvodnené považoval výdavky na maloleté - na stravu spolu vo výške 250,- €, na bývanie 130,- €, na oblečenie 150,- €, na drogeriu 50,- €, na lieky 20,- €, na školu 50,-€, voľný čas a iné výdavky 50,- €, t.j. spolu 700,- € na obe maloleté dcéry. Súd prvej inštancie napriek tomu, že odôvodnené výdavky na jednu dcéru sú približne vo výške 350,- €, určil výšku výživného len na sumu 120,- € mesačne na R. R. (z dôvodu vyššieho veku a s tým spojenými vyššími výdavkami na stravu, oblečenie, ako aj skoršieho nástupu na ZŠ) a 100,- € na R. R.. Súd prvej inštancie pri určení výšky výživného prihliadal na fakt, že otec má ešte jednu vyživovaciu povinnosť na 16 ročného syna, ktorú uviedol vo výške 120,- €. Súd prvej inštancie rozhodol o zvýšené výživného napriek nesúhlasu otca aj z dôvodu, že o maloleté sa stará výlučne matka, otec sa s maloletými nestýka a v starostlivosti matke nijako nepomáha a všetka osobná starostlivosť je na matke, ktorá si vyživovaciu povinnosť okrem finančného prispievania, plní aj výkonom osobnej starostlivosti. V prípade, ak otec poukazuje na fakt, že ani sám seba nevie užiť, a musia mu pomáhať rodičia, súd prvej inštancie skonštatoval, že výdavky na zabezpečenie svojich osobných potrieb má každý z rodičov, teda aj matka, ktorá okrem toho hradí aj všetky mimoriadne výdavky na maloleté (ako napr. výlety, krúžky a pod.). Súd prvej inštancie mal za to, že takto určené výživné zodpovedá možnostiam a schopnostiam otca podieľať sa aspoň takýmto spôsobom na starostlivosti a výchove maloletých dcér. Zročné (dlžné) výživné na R. R. za obdobie od 10.05.2018 do 31.10.2021 súd prvej inštancie určil vo výške 1.878,- €. Počiatok vyživovacej povinnosti otca na R. R. súd prvej inštancie ustálil dňom podania návrhu, t. j. 10.05.2018, pričom nakoľko o zročnom výživnom rozhodoval až dňa 27.10.2021, do tohto už započítal celý mesiac 10/2021. Uviedol, že od 10.05.2018 do 31.05.2018 je dlžná suma výživného 33,- € (vypočítaná ako pomerná časť výživného za 05/2018), od 06/2018 - 12/2018 je dlžná suma výživného 315,- € (7 x 45,- €), od 01/2019 - 12/2019 je dlžná suma výživného 540,- € (12 x 45,- €), od 01/2020 do 12/2020 je dlžná suma výživného 540,- € (12 x 45,- €) a od 01/2021 do 10/2021 je dlžná suma výživného 450,- €. Zročné (dlžné) výživné na R. R. za obdobie od 10.05.2018 do 31.10.2021 súd prvej inštancie určil vo výške 1.042,60 €. Počiatok vyživovacej povinnosti otca na R. R. súd prvej inštancie ustálil dňom podania návrhu, t.j. 10.05.2018, pričom nakoľko o zročnom výživnom rozhodoval až dňa 27.10.2021, do tohto už započítal celý mesiac 10/2021. Uviedol, že od 10.05.2018 do 31.05.2018 je dlžná suma výživného 17,60,- € (vypočítaná ako pomerná časť výživného za 05/2018), od 06/2018 - 12/2018 je dlžná suma výživného 175,- € (7 x 25,- €), od 01/2019 - 12/2019 je dlžná suma výživného 300,- € (12 x 25,- €), od 01/2020 do 12/2020 je dlžná suma výživného 300,- € (12 x 25,- €) a od 01/2021 do 10/2021 je dlžná suma výživného 250,- €. Súd prvej inštancie vzhľadom na výšku zročného výživného a aktuálne majetkové pomery otca povolil otcovi splácať zročné výživné v mesačných splátkach po 50,- eur spolu s bežným výživným k rukám matky maloletých. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie, nakoľko ho pokladá za vecne nesprávne a prekvapivé a z toho dôvodu s ním nesúhlasí. Súdom určenú výšku zvýšeného výživného na R. E. R. D. R. považuje aj vzhľadom na ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči maloletému T. R. (V..XX.XX.XXXX) za neprimeranú a nedôvodnú. Má za to, že súd prvej inštancie v tejto veci jednak nesprávne, ako aj neúplne, zistil skutočný stav veci a jednak vykonanými dôkazmi dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, skutkové tvrdenia strán sporu a predložené dôkazy posudzoval neobjektívne a jednostranne. Rovnako má za to, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie náležité a dostatočne presvedčivo neodôvodnil. Otec namietal, že súd prvej inštancie pri určovaní výšky jeho tzv. potenciálneho príjmu, z ktorého pri rozhodovaní o výške zvýšeného výživného na maloleté deti vychádzal, nedostatočne, nesprávne a neobjektívne posúdil a následne aj vyhodnotil jeho schopnosti, ako aj možnosti, dosahovať určitý príjem. Zároveň má otec za to, že aj svojvoľne a bez akéhokoľvek dôkazného prostriedku posudzoval možnosť získania ďalšieho príjmu za výkon činnosti konateľa v spoločnosti DARVIA TRADE, s.r.o. Má za to, že súd prvej inštancie pri hodnotení právnej otázky, ktorá bola podstatná pre rozhodnutie v tejto veci teda, či v spojení s ďalšou vyživovacou povinnosťou na T.

R., má otec dostatočný príjem na to, aby mu bolo určené zvýšené výživné na R. E. R. zo sumy 75 Eur mesačne na sumu 120 Eur mesačne, t.j. zvýšenie o 60% a na R. R. zo sumy 75 Eur mesačne na sumu 100 Eur mesačne, t.j. zvýšenie o 34%) pochybil, keď zo zisteného skutkového stavu vyvodil nesprávny záver pre aplikáciu potenciálneho príjmu vo výške 700,- € netto. Otec uviedol, že skutočný stav vecí je taký, že je nezamestnaný, nepodniká a v súčasnosti nemá ani žiadny stály príjem, v spojení s jeho schopnosťami a možnosťami (má základné vzdelanie bez akejkoľvek odbornosti a neovláda žiadny cudzí jazyk) a dopytom na trhu práce a obmedzeniami v súvislosti s pandemiou ochorenia Covid - 19. Otec je presvedčený, že použitie potenciálneho príjmu pre stanovenie výšky zvýšeného výživného v rozsahu, ako to určil súd prvej inštancie, je nesprávne, neprimerané a zároveň má za to, že súd prvej inštancie to, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel k určeniu sumy potenciálneho príjmu a k výške zvýšeného výživného náležite a zrozumiteľným spôsobom ani neodôvodnil. Podľa otca súd prvej inštancie posudzoval tvrdenia účastníkov konania neobjektívne, jednostranne a pri rozhodovaní nevychádzal zo skutočne zisteného stavu v tomto konaní. Namietal a zároveň poukázal aj na to, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške zvýšeného výživného na maloleté dcéry okrem vyššie uvedených skutočností nezohľadnil, nevyhodnotil a ani neposudzoval, skutočný stav vecí v čase podania návrhu zo strany matky (10.05.2018) v spojení s tvrdenou podstatnou zmenou pomerov (v čase podania návrhu, ktorý matka podala necelý rok po rozhodnutí Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 25P/1/2017-38 zo dňa 25.08.2017, nedošlo k podstatným zmenám pomerov u oboch dcér), keďže v tom čase maloleté deti základnú školu nenavštevovali (navštevovali materskú školu) a naviac R. E. I. R. začala navštevovať prvý ročník základnej školy až 09/2021, t.j. viac ako tri roky od podania návrhu. Okrem uvedeného, otec namietal, že z dôvodu pandémie Covid - 19 bola v marci 2020 vyhlásená mimoriadna situácia a núdzový stav, v dôsledku čoho došlo následne aj k zmene formy vzdelávania detí a výučba v školách prebiehala dištančnou formou, že tieto skutočnosti súd prvej inštancie vôbec nehodnotil ani neposudzoval a rozhodol o výške zvýšeného výživného v rovnakom rozsahu pre celé obdobie, t.j. od podania návrhu, hoci podľa jeho názoru, mal súd prvej inštancie dané skutočnosti v spojení s jeho životnou situáciou vyhodnotiť a zohľadniť a ak tak neurobil, mal danú skutočnosť v rozhodnutí náležite odôvodniť a dať tak odpoveď na to, prečo a z akého dôvodu tak neurobil. Ďalej otec namietal, že došlo k vzniku a určeniu ročného výživného v sume celkovo 2.920,- €, ktoré má podľa rozhodnutia splácať formou mesačných splátok v sume 50,- € mesačne, t.j. pre obe dcéry spolu vo výške 100,- €, čo je pre neho vzhľadom na situáciu, v ktorej sa nachádza (nemá žiadny príjem, ani majetok a pre opätovne vyhlásený núdzový stav aj minimálnu šancu sa zamestnať) likvidačné a za čo sa môže dostať aj do väzenia. Otec zdôraznil, že v súdom určenej výške toho nie je dobre schopný, keďže spoločne so zvýšeným výživným by mal k rukám matky platiť výživné spolu v sume 320,- € mesačne, ku ktorému musí pripočítať aj výživné na maloletého T. R. v sume 120,- Eur, t. j. spolu 440,-€. Otec namietal, že uvedená suma výživného na všetky jeho maloleté deti spoločne so splátkou ročného výživného tvorí až 63 % zo súdom prvej inštancie určeného tzv. potenciálneho príjmu v sume 700,- € netto, čo považuje za zjavne neprimerané, nedôvodné až likvidačné. Dodal, že to aj v prípade, ak by nevzal do úvahy splátky ročného výživného, keďže zvýšené výživné v súdom prvej inštancie určenej výške 120,- € na E. R. a 100,-€ na E. R., spoločne s výživným na R.X. T. R. i v sume 120,-€, t. j. 340,- € mesačne, predstavuje zaťaženie súdom prvej inštancie stanoveného potenciálneho príjmu v rozsahu 49 %. Z uvedených dôvodov má za to, že odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je nesprávne a je ho potrebné zrušiť alebo zmeniť. Otec namietal, že matka na preukázanie zvýšených výdavkov potrebných na zabezpečenie odôvodnených potrieb maloletých však v doplnení návrhu nepredložila žiadne relevantné dôkazné prostriedky. Tiež namietal, že ani z napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva, v akom rozsahu a vo vzťahu ku ktorým konkrétnym výdavkom potrebným na zabezpečenie oprávnených potrieb maloletých detí došlo k ich zvýšeniu oproti obdobiu posledného rozhodnutia súdu a ktoré by si vyžadovali zvýšenie výživného, či už podľa návrhu matky v rozsahu o 360 % na E. R. a v rozsahu o 300 % na E. R. alebo podľa rozhodnutia súdu v rozsahu o 60 % na E. R. a o 34% na E. R.. Otec podotkol, že s matkou navrhovaným zvýšením výživného nesúhlasil a nesúhlasí ani s rozsahom zvýšeného výživného určeným súdom prvej inštancie, a to na jednej strane z dôvodu, že jednak matkou uvádzaná zmena pomerov nepredstavovala podľa jeho názoru tak podstatnú zmenu, ktorá by si vyžadovala matkou navrhované zvýšenie výživného u E. R. zo sumy 75 Eur na sumu 275 Eur mesačne a u E. R. zo sumy 75 Eur na sumu 225 Eur, ale ani v rozsahu určenom súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku a na druhej strane najmä z dôvodu, že jeho osobná a finančná situácia mu nedovoľuje prispievať na výživu maloletých dcér v rozsahu súdom prvej inštancie určeného zvýšeného výživného v spojení s platbou ročného výživného v celkovej sume 320,- € mesačne, keďže okrem R. E. R. D. R., má vyživovaciu povinnosť aj na ďalšie maloleté dieťaťa, a to T. R.. Otec namietal a zároveň poukázal aj na nezrovnalosti ohľadne tvrdení matky vo veci jej čistého príjmu a ňou prezentovaných výdavkov, pretože, ak na jednej strane výdavky

na maloleté deti predstavovali v r. 2018 spolu 838 € mesačne a v r. 2021 sumu 747,59 € mesačne a na druhej strane matkin príjem spoločne s výživným a rodinnými prídavkami tvoril v r. 2018 sumu cca 891,- € (693,82+150,00+47,36) mesačne a v r. 2021 sumu 1.051,- € (850+51+150), potom matke na zabezpečenie jej životných potrieb (strava, oblečenie, obuv, drogéria, domácnosť, bývanie a prevádzka R. L. P.) a úhradu hypotéky na byt v sume 453,47 € mesačne, zostávalo mesačne 53,- € v r. 2018 a 303,41 € v r. 2021. Otec zdôraznil, že uvedenému sa dá ťažko uveriť, pretože by bola matka každý mesiac v mínuse, pričom v konaní neuvádzala, že by mala ešte iný príjem alebo ju niekto dotoval. Otec má za to, že z uvedeného potom skôr vyplýva, že matka vo veci svojich príjmov a výdavkov neuviedla pravdu a buď disponovala vyšším príjmom a teda aj vyššou životnou úrovňou ako deklarovala alebo výdavky na maloleté deti neboli v rozsahu ako to uviedla. Na základe uvedeného otec namietal, že súd prvej inštancie sa otázkou vzájomného pomeru medzi príjmami a výdavkami matky a v tom smere aj životnou úrovňou matky, vôbec nezaoberal, ani ju nijak nevyhodnotil. Ďalej otec namietal, že súd prvej inštancie príjem matky v čase rozhodovania ustálil na 850,- € netto a odôvodnené mesačné výdavky na obe maloleté deti na 700,- €, teda aj z uvedeného podľa neho vyplýva, že matke po vynaložení výdavkov na maloleté deti a zaplatení hypotéky, zostáva na zabezpečenie jej základných životných potrieb (stravu, oblečenie, hygienu, domácnosť) k dispozícii len 67,53 €. Pričom súčasne otec namietal, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nekonkretizoval a ani neurčil reálnu výšku odôvodnených výdavkov vo vzťahu ku každej maloletej dcére a ani zrozumiteľným spôsobom nevysvetlil ako k jednotlivým sumám oprávnených výdavkov na tú ktorú maloletú dcéru dospel, a to napr. aj v kontexte s ich vekovým rozdielom. V súvislosti so súdom prvej inštancie zadefinovanými a uznanými výdavkami potrebnými na zabezpečenie oprávnených potrieb maloletých detí tiež namietal aj výšku týchto výdavkov, ktorú vzhľadom na vek maloletých detí nepovažuje za primeranú (oblečenie 150,- € mesačne, drogéria 50,-€ mesačne, strava 250,- € mesačne) a dôvodnú. Tiež má za to, že túto súd prvej inštancie dostatočne zrozumiteľne, teda náležite, ani neodôvodnil. Ďalej otec namietal, že mu nie je zrejmé a má za to, že z odôvodnenia súdu prvej inštancie to ani nevyplýva, na základe akých reálnych skutočností v spojení s jeho schopnosťami (vek 44 rokov, základné vzdelanie, bez odbornosti, neznalosť cudzieho jazyka) a možnosťami zamestnať sa a dosahovať daný príjem (ponuky a dopytu na trhu práce) v regióne jeho bydliska, súd prvej inštancie dospel k záveru, že je schopný dosiahnuť potenciálny príjem vo výške 700,- € netto (t.j. 900,-€ brutto), a to už od podania návrhu matky. Vo veci konštatovania súdu prvej inštancie ohľadne potenciality príjmu z výkonu funkcie konateľa spoločnosti DARVIA TRADE, s.r.o., uviedol, že funkciu konateľa nevykonával a ani v súčasnosti nevykonáva, nemá a ani z nej nemal žiadny príjem a v minulosti vykonal kroky smerom k ukončeniu funkcie konateľa podaním návrhu na súd. V danom smere tiež poukázal na skutočnosť, že o zrušení spoločnosti DARVIA TRADE, s.r.o. Miletičova 23, 821 09 Bratislava, IČO 35 845 236, bez likvidácie, je na Okresnom súde Bratislava I vedené konanie, sp. zn. 25CbR/444/2017, ako to vyplýva aj z Obchodného vestníka 103/2020. Následne otec uviedol, že podľa zaužívanej rozhodovacej praxe (judikatúry) súdov vo veciach výživného však možno čistý príjem povinného rodiča zaťažiť výživným na všetky deti v rozsahu 20 až 30 % a uviedol ako príklad rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26CoP/II/2013 zo dňa 01.10.2013, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24CoP/81/2013 zo dňa 09.10.2013, uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoP/15/2016 a tiež uznesenie NS SR 3Cdo/226/2017z 22.02.2018. Otec podotkol, že vychádzajúc z ustálenej rozhodovacej praxe (judikatúry) súdu vo veciach výživného, by na plnenie všetkých jemu patriacich vyživovacích povinností bolo možné zaťažiť súdom určený potenciálny príjem v rozsahu najviac 30%, čo pri príjme vo výške 700,- € predstavuje čiastku 210,- €. V zmysle uvedeného by teda podľa názoru otca malo byť výživné na všetky deti v kontexte s príjmom 700,- € určené tak, aby nepresahovalo 210,- € mesačne, čo na jednej strane zakladá dôvod na zníženie výživného, keďže zo sumy 210,- € vychádza výživné na jedno dieťa vo výške 70,-€ mesačne, ktoré však nežiada a na druhej strane predstavuje dôvod na zamietnutie návrhu matky na zvýšenie výživného na R. E. R. D. R.. Rozhodnutie súdu prvej inštancie otec považuje za nesprávne a vzhľadom na rozhodovaciu súdnu prax vo veciach výživného aj za prekvapivé a z toho dôvodu s ním nesúhlasí. Má tiež za to, že v konaní pred súdom prvej inštancie nebolo vôbec preukázané, že v období od podania návrhu matky došlo u neho k takej zmene pomerov, na základe ktorej by mohol súd prvej inštancie skonštatovať záver, že bolo a je v jeho schopnostiach a možnostiach, prispievať na výživu svojich maloletých E. R. D. R. vyšším výživným, ako v sume 75,-€ mesačne. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil, zmenil alebo sám rozhodol tak, že návrh R. R. T., V.. XX.XX.XXXX o zvýšení výživného na R. E. R. T., V.. XX.XX.XXXX D. R. T.I., V.. XX.XX.XXXX, zamietne.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že súhlasí s rozhodnutím súdu prvej inštancie a odvolanie otca považuje za účelové a neopodstatnené, z toho dôvodu navrhuje rozsudok prvostupňového súdu potvrdiť.

6. Matka sa k odvolaniu otca v stanovenej lehote nevyjadřila.

7. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§65 a §66 Civilného mimosporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené zákonné podmienky, nakoľko nebolo potrebné doplniť resp. zopakovať dokazovanie a nevyžaduje to dôležitý verejný záujem. Súd prvej inštancie vykonal potrebné dokazovanie, riadne ustálil skutočný stav vecí. Odvolací súd len dospel k inému právnomu záveru pokiaľ ide o dátum, od ktorého bolo dôvodné zvýšiť výživné, k čomu nebolo potrebné dokazovanie opakovať. Odvolací súd teda dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné len čiastočne a to pokiaľ ide o dátum, od kedy bolo dôvodné priznať zvýšenie výživného. Rozsudok bol verejne vyhlásený a o termíne vyhlásenia boli všetci účastníci riadne zákonným spôsobom upovedomení (§ 378 C. s. p., § 219 ods. 3 C. s. p.).

8. Matka podala návrh na súd dňa 10.05.2018, od ktorého dátumu aj súd prvej inštancie priznal zvýšenie výživného. Súd prvej inštancie pritom sám v odôvodnení rozsudku konštatuje, že za podstatnú zmenu pomerov u maloletých považoval práve nástup maloletých na základnú školu a poukázal i na to, že v čase jeho rozhodnutia od poslednej úpravy uplynuli už 4 roky, a teda aj zvýšenie veku maloletých je spojené so zvýšením osobných výdavkov na stravu, oblečenie, záujmy. Súd prvej inštancie správne zistil a ustálil, že naposledy bolo rozhodnuté o výživnom na maloleté deti rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 25P/1/2017-38 zo dňa 25.08.2017. V čase tohto rozhodnutia R. R. mala 5 rokov D. R. 2 roky. Zo spisu vyplýva, že R. R. navštevuje základnú školu od septembra 2019 a R.Á. R. od septembra 2021. Odvolací súd zdôrazňuje, že podľa ust. § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery. Podľa ust. § 78 ods. 1 zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Priznať zvýšenie výživného možno od zmeny pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie síce správne ustálil zmenu pomerov, ktorá odôvodňuje pristúpiť k zvýšeniu výživného u maloletých a to momentom začatia navštevovania základnej školy. Avšak potom v rozpore s týmto zistením, priznal zvýšenie výživného už od podania návrhu na súd, teda odo dňa 10.05.2018. V čase podania návrhu na súd však nenastala ešte taká podstatná zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšiť výživné, maloleté nenavštevovali základnú školu a od poslednej úpravy uplynul necelý rok. Odvolací súd preto zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie pokiaľ ide o dátum, od kedy je dôvodné zvýšiť výživné a to tak, že zvýšenie priznal u maloletých až odo dňa ich nástupu na základnú školu, teda u R. R. odo dňa 01.09.2019 a C. R. R. odo dňa 01.09.2021.

9. Pokiaľ ide o určenie výšky zvýšenia výživného odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s výškou, akú ustálil súd prvej inštancie a s dôvodmi uvedenými v rozsudku súdu prvej inštancie. Pre správnosť dôvodov ustálenia sumy výživného odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť a doplniť nasledovné. Výživným sa rozumie náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzny, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav, ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a podobne. Základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu je zistenie ich skutočných príjmov, ale aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento dosahovaný príjem zodpovedá ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností, ako aj miestnym, lokálnym možnostiam ich uplatnenia a závisí aj od zisťovania ich celkových majetkových pomerov v širšom slova zmysle. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti má súd vychádzať jednak zo všeobecných hľadísk, t.j. zo skúmania odôvodnených potrieb dieťaťa, rozsah ktorý je rôzny vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy dieťaťa. Vychádza zároveň aj z reálnych možností a schopností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Medzi týmito dvomi kritériami (medzi odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa a reálnymi schopnosťami a možnostami rodičov) platí zásada priamej úmernosti, ktorá je plne v súlade s normatívnou zásadou, že dieťa má právo žiť na takej úrovni, na akej žijú jeho rodičia. To znamená, že čím je vyššia životná úroveň rodičov, tým je odôvodnené

aj rozsiahlejšie uspokojovanie potrieb dieťaťa; teda jeho odôvodnenými potrebami sú aj také potreby, ktoré nie sú celkom bežné, ale sú pre vývoj dieťaťa prospešné, napr. rekreačné, kultúrne, také, ktoré vo vyššej miere zmiernujú zdravotný hendicap a pod. Rozsah odôvodnených potrieb dieťaťa je tiež súčasne závislý od reálnych schopností a možností jeho rodičov - povinných poskytovať mu výživné, t.j. od ich zárobkových schopností a možností, počtu ich celkových vyživovacích povinností a pod. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, ktoré sú na ich výživu i celkovú starostlivosť úplne odkázané, je jednou zo základných povinností každého rodiča, pričom každý z rodičov je povinný venovať všetky svoje sily dôslednému zabezpečeniu výživy detí, a to všetkých svojich detí bez rozdielu a bez ohľadu na to, či s deťmi žije alebo nežije v spoločnej domácnosti, pretože dieťa má právo na vytvorenie čo najpriaznivejších podmienok pre svoj zdravý rast a vývoj. Aj pri rozhodovaní o zmene rozsahu výživného, prípade pri rozhodovaní o znížení výživného prihliada súd k tomu, aby rozsah odôvodnenosti potrieb dieťaťa zodpovedal reálnym schopnostiam a možnostiam výživou povinných rodičov, pričom povinnosťou súdu pri rozhodovaní o tejto zmene rozsahu výživného je vykonať porovnanie pomerov - skutočností dôležitých pre určenie výživného tak na strane dieťaťa, ako aj u jeho rodičov, a to v čase predchádzajúceho rozhodnutia s pomermi existujúcimi v čase nového rozhodovania, na základe úplných výsledkov dokazovania. To znamená, že musí byť preukázané, či a v čom ide o zmenu pomerov, či ide zmenu podstatnú, nielen prechodnú. Podľa ustanovenia § 78 ods. 1 zákona o rodine a ust. § 121 Civilného mimosporového poriadku dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

10. Súd prvej inštancie správne vychádzal pri určení zvýšenia výživného z možností a schopností otca a dôvodne neprihliadol na to, že otec je nezamestnaný a nemá toho času príjem. Súd pri určení výživného neprihliada len na reálny príjem povinného rodiča, ale na jeho možnosti a schopnosti. Otec je v produktívnom veku, nemá žiadne zdravotné obmedzenie, ktoré by mu objektívne bránilo zamestnať sa. to, že neovláda cudzí jazyk, a má dosiahnuté základné vzdelanie, neznamená že nie sú u neho možnosti výkonu práce, za ktorú by mohol dosahovať súdom prvej inštancie ustálený potenciálny príjem 700,- eur mesačne, ktorý zodpovedá priemernému príjmu v SR. Odvolací súd má taktiež za to, že súd prvej inštancie zvýšil výživné primerane k oprávneným nákladom na maloleté deti. Taktiež je nutné poukázať na to, že súd prvej inštancie nebral do úvahy všetky matkou vyčíslené náklady ako za oprávnené, keď ani nevyhoviel návrhu matky v celom rozsahu. Avšak aj súdu z jeho činnosti je zrejmé, aké sú nevyhnutné výdavky na maloleté deti navštevujúce základnú školu. Výživné určené na maloleté vo výške 120,- eur a 100,- eur nie sú sumami, ktoré by nezodpovedali pomerne nevyhnutným výdavkom na maloleté deti. Ak si napríklad sumu 120 eur vydelíme počtom dní v mesiaci dostaneme sumu 4 eur na deň, čo je zrejmé, že pokryje výdavky na stravu. Maloleté deti majú k tomu aj iné nevyhnutné výdavky spojené s bývaním, ošatením, výdavky na školu, hygienu, zdravotnú starostlivosť. Matka si navyše vyživovaciu povinnosť plní aj výkonom osobnej starostlivosti o maloleté deti. Ani to, že otec má ešte jednu ďalšiu vyživovaciu povinnosť nie je dôvodom na určenie nižšieho výživného, ako ustálil a určil súd prvej inštancie. Suma výživného aj po zvýšení predstavuje sumu životného minima stanovenú zákonom na nezaopatrené neploleté dieťa, a nie je dôvod ani priestor k tomu, aby sa určili otcovi nižšie sumy výživného, čo by nereflektovalo na záujem maloletých detí mať zabezpečené aspoň základné nevyhnutné potreby pre ich zdravý rozvoj. Vyživovacia povinnosť je prvoradá zákonná povinnosť každého rodiča, ktorý musí vynaložiť všetku snahu k tomu, aby ju plnil k jeho možnostiam a schopnostiam. U otca maloletých ako je vyššie uvedené sú také možnosti a schopnosti, ktoré mu dovoľujú prispievať na výživné aspoň v určenom rozsahu, ktorý predstavuje sumy na pokrytie len životného minima maloletých.

11. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd priznal zvýšenie výživného u R. R. odo dňa 01.09.2019 a u R. R. odo dňa 01.09.2021, odvolací súd zmenil aj výrok o zročnom výživnom. Suma zročného výživného u R. R. odo dňa 01.09.2019 do dňa vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie, to je do dňa 31.10.2021 činí sumu 1.170,- eur (45eur x 26 mesiacov). Suma zročného výživného u R. R. odo dňa 01.09.2021 do dňa vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie, to je do dňa 31.10.2021 činí sumu 50 eur (25 eur x 2 mesiace). Sumu zročného výživného odvolací súd povolil otcovi u R. R. hradiť v mesačných splátkach spolu s bežným výživným, tak ako to určil aj súd prvej inštancie. Zročné výživné na R. R. vzhľadom na výšku tohto zročného výživného uložil odvolací súd otcovi uhradiť jednorazovo. Odvolací súd podotýka, že rozsudok súdu prvej inštancie bol predbežne vykonateľný vo výrokoch o zvýšení výživného, teda otec mal už povinnosť platiť zvýšené výživné od vykonateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie a ak tak nekonal, exekučným titulom je aj vykonateľné rozhodnutie súdu prvej inštancie, preto výšku zročného výživného odvolací súd riešil len do rozhodnutia súdu prvej inštancie.

12. Odvolací súd zároveň dodáva, že z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008).

13. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s ustanovením § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

14. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 422 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).